SR STRAFRECHT UPDATES

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 28, 2026

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1506 22-09-2026

Kon het hof bij de bewijsvoering betrekken dat door de politie onderaan de trap aangetroffen fiets van de verdachte was dan wel dat hij heeft bekend dat de fiets van hem was?
Kon het hof bij de bewijsvoering betrekken dat door de politie onderaan de trap aangetroffen fiets van de verdachte was dan wel dat hij heeft bekend dat de fiets van hem was?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1507 22-09-2026

Vinden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in de andere bewijsmiddelen?
Vinden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in de andere bewijsmiddelen?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1509 22-09-2026

Kon het hof vaststellen dat de oproeping voor nadere terechtzitting van politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu een akte van uitreiking ontbreekt?
Kon het hof vaststellen dat de oproeping voor nadere terechtzitting van politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu een akte van uitreiking ontbreekt?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1504 22-09-2026

Zijn er 'voldoende aanwijzingen' dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen uit de hennepteelt voorafgaand aan de in de strafzaak bewezenverklaarde datum?
Zijn er 'voldoende aanwijzingen' dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen uit de hennepteelt voorafgaand aan de in de strafzaak bewezenverklaarde datum?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1526 22-09-2026

Moet bij het eerste politieverhoor door de verdachte (Poolse nationaliteit) opgegeven adres worden aangemerkt als een adresopgave als bedoeld in artikel 36g lid 1 sub a Sv, zodat afschrift van dagvaarding in hoger beroep naar dat adres had moeten worden

verzonden?
Moet bij het eerste politieverhoor door de verdachte (Poolse nationaliteit) opgegeven adres worden aangemerkt als een adresopgave als bedoeld in artikel 36g lid 1 sub a Sv, zodat afschrift van dagvaarding in hoger beroep naar dat adres had moeten worden verzonden?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1497 22-09-2026

Had de dagvaarding in hoger beroep moeten worden betekend op de laatst opgegeven woon- of verblijfplaats, nu de verdachte als niet-ingezetene in het BRP is ingeschreven op een adres in Polen?
Had de dagvaarding in hoger beroep moeten worden betekend op de laatst opgegeven woon- of verblijfplaats, nu de verdachte als niet-ingezetene in het BRP is ingeschreven op een adres in Polen?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1527 22-09-2026

Kon de rechtbank oordelen dat zich geen zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet worden doorbroken?
Kon de rechtbank oordelen dat zich geen zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet worden doorbroken?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1490 22-09-2026

Staat voor de verschoningsgerechtigde beklag open tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat kennisneming van de gevorderde gegevens is toegestaan?
Staat voor de verschoningsgerechtigde beklag open tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat kennisneming van de gevorderde gegevens is toegestaan?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1529 22-09-2026

Heeft de verdachte de munitie in het dashboardkastje van de auto waarin hij zich bevond voorhanden gehad?
Heeft de verdachte de munitie in het dashboardkastje van de auto waarin hij zich bevond voorhanden gehad?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1489 22-09-2026

Bewijsklacht.
Bewijsklacht.

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1481 22-09-2026

Kon het hof oordelen dat het taakstrafverbod in de weg staat aan het omzetten van een eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van vier weken in een taakstraf?
Kon het hof oordelen dat het taakstrafverbod in de weg staat aan het omzetten van een

eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van vier weken in een taakstraf?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1478 22-09-2026

Bewijsklachten.
Bewijsklachten.

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1436 22-09-2026

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?
Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1433 22-09-2026

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto's voorwerpen van zodanige aard zijn dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?
Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto's voorwerpen van zodanige aard zijn dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1435 22-09-2026

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?
Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door de rechtbank van de vordering tot onttrekking aan het verkeer als bedoeld in artikel 552f lid 2 van het Wetboek van Strafvordering van een inbeslaggenomen auto waarin een kilometerblokker was aangetroffen.

De beschikking van de rechtbank houdt onder meer in:

“Standpunt van het Openbaar Ministerie

De auto is in beslag genomen naar aanleiding van de melding van een verdachte situatie: het ging om het overhevelen van spullen uit de kofferbak van de ene auto naar de andere nabij een tankstation.

Uit zowel een indicatieve test van de richtingaanwijzer als het technisch onderzoek nadien bleek dat er een kilometerblokker aanwezig was in het voertuig. Dat is een later ingebouwd apparaatje waarmee de kilometerteller van de betreffende auto wordt gemanipuleerd, waardoor die een valse c.q. vervalste, in ieder geval onjuiste stand aangeeft. Deze blokker is door de verbalisant uit het voertuig verwijderd, maar het was niet langer mogelijk om de mate waarin eventuele manipulatie heeft plaatsgevonden te reconstrueren. Ook is het niet mogelijk om de werkelijk gereden kilometerstand te achterhalen door middel van een daartoe bestemde diagnose. Wel is duidelijk dat op de teller een stand was af te lezen van 103.585 kilometers, terwijl bij een diagnose van het motormanagementsysteem onder andere een kilometerstand van 184.245 werd waargenomen. Voertuigen met gemanipuleerde kilometertellers kunnen onderhoudsintervallen missen, wat tot ernstige mechanische

problemen kan leiden. Aldus kunnen personen en instanties niet meer vertrouwen op de weergegeven kilometerstand van dit voertuig.

Het gebruik van een kilometerblokker kan ook leiden tot misleiding bij de verkoop of het onderhoud van een voertuig en wordt beschouwd als fraude. Daarnaast zijn auto's met lage kilometerstanden meer waard en biedt het een oneerlijk voordeel bij het leasen van een voertuig.

Het is vastgesteld dat Audi alleen met behulp van illegale software in staat is om de kilometerstand terug te zetten. Audi bevestigt dat zij deze handelingen niet ondersteunt en dat het wettelijk verboden is om dergelijke aanpassingen uit te voeren. Om dit bedrog te stoppen en de verkeersveiligheid te waarborgen, moet de auto worden onttrokken aan het verkeer. Het ongecontroleerde bezit daarvan is in strijd met de wet of het algemeen belang.

Standpunt van belanghebbende

Belanghebbende is exploitant van een autoverhuurbedrijf en voor zijn inkomsten daarvan afhankelijk. De auto was verhuurd aan [betrokkene 1] . Buiten medeweten van belanghebbende om heeft [betrokkene 1] een kilometerblokker geplaatst in de auto en deze vervolgens onderverhuurd aan [betrokkene 2] , onder wie de auto in beslag is genomen. [betrokkene 1] bevestigt dit in een door hem opgestelde en ondertekende verklaring. Het plaatsen van een kilometerblokker door belanghebbende zou ook niet logisch zijn omdat dit zijn verdienmodel schaadt: extra verreden kilometers bovenop de afgesproken aantallen kilometers genereren meer inkomsten. Belanghebbende heeft ter onderbouwing van zijn standpunt twee verhuurovereenkomsten met betrekking tot de auto overgelegd, waaronder de verhuurovereenkomst met [betrokkene 1] voor de periode waarbinnen de dag viel dat de auto in beslag is genomen.

Ook is verwezen naar een gemaakte afspraak met een Audi-dealer in Duitsland om bij teruggave de kilometerstand terug te brengen in de oorspronkelijke toestand. Belanghebbende betwist dat deze correctie niet mogelijk zou zijn. Hier komt bij dat het rijden met een kilometerblokker in Duitsland niet verboden is, aldus belanghebbende.

Belanghebbende verzoekt primair om afwijzing van de vordering, subsidiair om een naar redelijkheid vast te stellen vergoeding als de vordering wordt toegewezen.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de vordering tot onttrekking aan het verkeer van de inbeslaggenomen auto moet worden toegewezen op de grond dat het ongecontroleerde bezit van de auto in strijd is met de wet of het algemeen belang, en daartoe overwogen dat "uit het procesdossier blijkt dat de aanwezigheid van de kilometer-blokker in de auto risico's oplevert

voor de verkeersveiligheid en aantasting van de integriteit van het handelsverkeer" tot gevolg heeft.

Dit oordeel van de rechtbank is in het licht van wat vooropgesteld is en van wat namens de belanghebbende naar voren is gebracht, niet toereikend gemotiveerd. Daarbij is van belang dat door het openbaar ministerie naar voren is gebracht dat de aangetroffen kilometerblokker door een verbalisant uit het voertuig is verwijderd, en de enkele omstandigheid dat de kilometerstand van een auto (zoals deze wordt weergegeven op de kilometerteller) mogelijk niet juist is, niet meebrengt dat de auto daadwerkelijk een concreet gevaar voor de verkeersveiligheid vormt. Daarnaast heeft de rechtbank geen vaststellingen gedaan over de vraag of het gebrek dat ten grondslag ligt aan het geconstateerde gevaar voor de verkeersveiligheid, met redelijke inspanningen kan worden hersteld. Verder is van belang dat – in verband met het oordeel van de rechtbank dat het normale handelsverkeer ten aanzien van de auto onevenredig wordt belemmerd door, kort gezegd, de gemanipuleerde kilometerstand – de rechtbank geen vaststellingen heeft gedaan over de vraag of die belemmering in voldoende mate kan worden voorkomen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de beschikking van de rechtbank;

- wijst de zaak terug naar de rechtbank Midden-Nederland, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1435
Zaaknummer: 25/01653
Rechters: C. Caminada, T. Kooijmans en C.N. Dalebout
Advocaten: B.M.C.F. de Groen
Wetsartikelen: art. 36b Sr en art. 552f lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Bewijsklachten.

Bewijsklachten.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan 2 jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van 22 maanden, waarvan 6 maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van 2 jaren.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf;

- vermindert deze in die zin dat deze 21 maanden, waarvan 6 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaren beloopt;

- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1478
Zaaknummer: 24/00272

Rechters: F. Damsteegt, R. Kuiper en M.J. Borgers
Advocaten: Vromen, S.A.H. S.A.H. Vromen en prof. mr. J.S. Nan
Wetsartikelen: art. 420 lid 1 sub b Sr, art. 420bis lid 1 sub a Sr en art. 420ter lid 1 sub j Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de bewezenverklaring ontoereikend is gemotiveerd, omdat uit de door het hof gebruikte bewijsmiddelen niet kan volgen dat aan de verdachte geen ander rijbewijs is afgegeven nadat een op zijn naam gesteld rijbewijs zijn geldigheid heeft verloren.

Artikel 9 lid 2 van de Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVW 1994) luidt:

'Het is degene die weet of redelijkerwijs moet weten dat een op zijn naam gesteld rijbewijs voor een of meer categorieën van motorrijtuigen dan wel voor een gedeelte van de geldigheidsduur ongeldig is verklaard, indien aan hem daarna geen ander rijbewijs voor het besturen van een motorrijtuig van de betrokken categorie of categorieën is afgegeven, verboden op de weg een motorrijtuig van die categorie of categorieën dan wel gedurende dat gedeelte van de geldigheidsduur te besturen of als bestuurder te doen besturen. Hetzelfde verbod geldt voor degene die weet of redelijkerwijs moet weten dat een op zijn naam gesteld rijbewijs zijn geldigheid heeft verloren en dat hij bij de aanvraag van een nieuw rijbewijs moet voldoen aan de bij algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 123b, derde lid, gestelde voorwaarden, tenzij aan hem, nadat hij aan deze voorwaarden heeft voldaan, een ander rijbewijs voor het besturen van een motorrijtuig van de betrokken categorie of categorieën is afgegeven.'

Voor een bewezenverklaring van het delict omschreven in de eerste volzin van artikel 9 lid 2 WVW 1994 moet uit de bewijsvoering onder meer blijken dat na de ongeldigverklaring van het rijbewijs aan de verdachte geen ander rijbewijs is afgegeven. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren aan de hand van gegevens uit het rijbewijsregister, waaruit blijkt dat geen geldig rijbewijs van kracht was tijdens het besturen door de verdachte. (Vgl. HR 9 juli 2019, ECLI:NL:HR:2019:1146, rechtsoverweging 2.4.3.) Dit geldt ook voor een bewezenverklaring van het delict omschreven in de tweede volzin van artikel 9 lid 2 WVW 1994.

Het hof heeft bewezenverklaard dat aan de verdachte ‘geen ander rijbewijs voor het besturen van een motorrijtuig van de betrokken categorie of categorieën was afgegeven’. Dit onderdeel van de bewezenverklaring kan echter niet worden afgeleid uit de bewijsmiddelen. De bewezenverklaring is daarom ontoereikend gemotiveerd.

De klacht is gegrond. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1489
Zaaknummer: 24/04112
Rechters: M.J. Borgers, F. Posthumus en M. Kuijer
Advocaten: L.C. de Lange
Wetsartikelen: art. 9 lid 2 WVW 1994

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat het taakstrafverbod in de weg staat aan het omzetten van een eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van vier weken in een taakstraf?

Kon het hof oordelen dat het taakstrafverbod in de weg staat aan het omzetten van een eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van vier weken in een taakstraf?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de beslissing van het hof tot toewijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging. Het klaagt in het bijzonder over het oordeel van het hof dat het taakstrafverbod van artikel 22b van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) in de weg staat aan het omzetten van de eerder voorwaardelijk opgelegde gevangenisstraf van vier weken in een taakstraf.

De rechter die beslist over een vordering van het openbaar ministerie tot tenuitvoerlegging van een eerder voorwaardelijk opgelegde straf kan op grond van artikel 6:6:21 lid 2 Sv de tenuitvoerlegging van een taakstraf gelasten, in plaats van het bevelen van de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf. In artikel 6:6:21 lid 2, tweede volzin, Sv is artikel 22b Sr van overeenkomstige toepassing verklaard, zodat in de gevallen waarin artikel 22b Sr de oplegging van een taakstraf niet toeliet, ook geen taakstraf wordt gelast in plaats van een bevel tot tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf. Zo beoogt de wet te voorkomen dat een feit alsnog wordt bestraft met een taakstraf, in de situatie dat bij de veroordeling voor dat feit artikel 22b Sr in de weg zou hebben gestaan aan de oplegging van een taakstraf. De rechter die beslist over de vordering van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 6:6:21 lid 1 Sv moet daarom zo nodig nagaan of, als op grond van artikel 6:6:21 lid 2, eerste volzin, Sv een taakstraf wordt gelast, dat feitelijk leidt tot een bestraffing van het feit waarvoor de voorwaardelijke vrijheidsstraf is opgelegd die niet in overeenstemming is met artikel 22b Sr. Bij die beoordeling neemt de rechter op grond van artikel 22b Sr de eventuele andere straffen in aanmerking die voor dat feit aan de veroordeelde zijn opgelegd.

Dit betekent dat, voor zover bij de beslissing op de in artikel 6:6:21 lid 1 Sv bedoelde vordering de vraag aan de orde komt of aan de in artikel 22b lid 2 Sr genoemde voorwaarden wordt voldaan, onder “het door hem begane feit” moet worden verstaan het feit waarvoor de verdachte is veroordeeld tot de voorwaardelijk opgelegde straf waarvan de tenuitvoerlegging wordt gevorderd. (Vgl. HR 19 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:255, rechtsoverweging 2.5.)

Artikel 22b lid 3 Sr staat in de in artikel 22b lid 1 en 2 Sr vermelde gevallen de oplegging van een taakstraf toe, als naast de taakstraf ook een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel wordt opgelegd (vgl. HR 20 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:202).

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat de onder 2.2.3 sub A genoemde (veroordeling tot) taakstraf, op grond van artikel 22b lid 2 Sr eraan in de weg staat dat het voorwaardelijk deel van de onder 2.2.3 sub B genoemde gevangenisstraf op grond van artikel 6:6:21 lid 2, eerste volzin, Sv wordt omgezet in een taakstraf. In het licht van wat onder 2.4 is vooropgesteld, getuigt dat oordeel van een onjuiste rechtsopvatting. Voor de beantwoording van de vraag of het hof in plaats van een bevel tot tenuitvoerlegging van de gevangenisstraf de tenuitvoerlegging van een taakstraf kon gelasten, is immers bepalend dat voor het door de verdachte in de strafzaak die is genoemd onder 2.2.3 sub B begane feit een gedeeltelijk onvoorwaardelijke gevangenisstraf is opgelegd. In zo’n geval maakt artikel 6:6:21 lid 2 Sv in samenhang met artikel 22b lid 3 Sr het mogelijk dat de rechter de tenuitvoerlegging van een taakstraf gelast in plaats van een bevel tot tenuitvoerlegging van het voorwaardelijke deel van de opgelegde gevangenisstraf.

Het cassatiemiddel slaagt.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. In het licht van de beperkte mate van overschrijding van de redelijke termijn volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging van de bij vonnis van de politierechter in de rechtbank Midden-Nederland van 21 juli 2023 (parketnummer 16-170288-23) voorwaardelijk opgelegde straf;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;

- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1481
Zaaknummer: 24/03312
Rechters: C. Caminada, T. Kooijmans en C.N. Dalebout
Advocaten: D.L.A.M. Pluijmakers
Wetsartikelen: art. 6:6:21 lid 2 Sv, art. 311 lid 1 sub 4 Sr en art. 22b Sr

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto's voorwerpen van zodanige aard zijn dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto's voorwerpen van zodanige aard zijn dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door de rechtbank van de vordering tot onttrekking aan het verkeer als bedoeld in artikel 552f lid 2 van het Wetboek van Strafvordering van drie inbeslaggenomen auto's waarin kilometerblokkers waren aangetroffen.

De beschikking van de rechtbank houdt onder meer in:

'Standpunt van het Openbaar Ministerie

Alle drie de auto's die naar aanleiding van een Wegenverkeerswetcontrole in beslag zijn genomen bevatten een kilometer-blocker. Dat is een later ingebouwd apparaatje waarmee de kilometerteller van de betreffende auto wordt gemanipuleerd, waardoor die een valse c.q. vervalste, in ieder geval onjuiste stand aangeeft. Ook treden (digitale) storingen op als gevolg van de kilometer-blocker. Na het verwijderen van de apparatuur is het niet mogelijk de juiste kilometerstand in de hele auto door te voeren; herstel in de oorspronkelijke toestand is niet meer mogelijk. Personen en instanties kunnen daardoor niet meer vertrouwen op de weergegeven kilometerstand van de auto's. Als gevolg van onjuiste kilometerstanden kunnen storingen ontstaan en kunnen onderhoudsintervallen worden gemist. Dit kan zodanig effect hebben op de motor, het remsysteem en andere onderdelen en systemen van de auto's, dat de veiligheid in het geding komt. Om de verkeersveiligheid te waarborgen en bedrog te voorkomen moeten de auto's worden onttrokken aan het verkeer. Het ongecontroleerde bezit daarvan is in strijd met de wet of het algemeen belang.

Standpunt van de beslagene

Door de onttrekking aan het verkeer van de auto's zou beslagene onevenredig in haar bedrijfsbelang worden getroffen. Het Openbaar Ministerie heeft nog meer auto's van beslagene in beslag genomen, naast de auto's waar het in deze procedure om gaat. De vertegenwoordiger van beslagene, [betrokkene 1] , is als verdachte gehoord en wist niets van de kilometer-blockers. Het bedrijf heeft de auto's tweedehands ingekocht. Beslagene wijst naar een uitspraak van de Rechtbank Den Haag die ook gaat over fraude met de kilometertellers, maar waar een Audi aan beslagene is teruggegeven (Rechtbank Den Haag, 1 oktober 2024, raadkamernummer 24-013396, ongepubliceerd).

Anders dan het Openbaar Ministerie voorstaat, is het volgens beslagene wel degelijk mogelijk de kilometertellers te herstellen en voor de auto's te achterhalen wat het daadwerkelijk gereden aantal kilometers is. Ook uit de processen-verbaal in de onderhavige zaak blijkt dat men heeft weten te achterhalen hoeveel kilometers de auto's daadwerkelijk hebben gereden. Onduidelijk is waar de verbalisanten hun deskundigheid vandaan halen; alles lijkt te zijn gebaseerd op uitlatingen van een Audidealer in [plaats] die in de processen-verbaal wordt genoemd. Beslagene wijst op de e-mail van [betrokkene 2] , een VAG-deskundige. Uit die e-mail blijkt dat de auto's wel degelijk geheel te herstellen zijn met behulp van eigen software van de autofabrikant.

Beslagene voert daarnaast nog aan dat de technische staat van het voertuig bovendien wordt getest bij de jaarlijkse keuring, zodat ook hierin geen belemmering kan worden gezien voor teruggave van de auto's.

Dat de garantie en de consumentenbescherming komt te vervallen doordat er kilometer-blockers in de auto hebben gezeten, is ook geen reden voor onttrekking; er rijden heel veel auto's op de Nederlandse wegen waarvoor geen fabrieksgarantie of consumentenbescherming meer geldt.

De auto's vertegenwoordigen een substantiële waarde. Onttrekking voldoet niet aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit. Beslagene is eigenaar van de inbeslaggenomen voertuigen en de voertuigen zijn van wezenlijk belang voor de onderneming. Door onttrekking van de auto's zal de continuïteit van de onderneming in gevaar komen, zodat beslagene onevenredig in haar belangen wordt geschaad.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de vordering tot onttrekking aan het verkeer van de inbeslaggenomen auto's moet worden toegewezen, en daartoe onder meer overwogen dat, gelet op "de aantasting van de integriteit van het handelsverkeer" en "de gevaren die aan het gebruik van kilometer-blockers verbonden zijn", het ongecontroleerde bezit van de auto's in

strijd is met de wet of het algemeen belang.'

Dit oordeel van de rechtbank is in het licht van wat vooropgesteld is en van wat namens de belanghebbende is aangevoerd, niet toereikend gemotiveerd. Daarbij is van belang dat de enkele omstandigheid dat de kilometerstand van een auto (zoals deze wordt weergegeven op de kilometerteller) mogelijk niet juist is, niet meebrengt dat de auto daadwerkelijk een concreet gevaar voor de verkeersveiligheid vormt. De overweging van de rechtbank dat 'tijdens de aanwezigheid van de kilometer-blockers wel degelijk veiligheidsrisico's bestaan' volstaat daarvoor niet, terwijl de rechtbank ook geen vaststellingen heeft gedaan over de vraag of het gebrek dat ten grondslag ligt aan het geconstateerde gevaar voor de verkeersveiligheid, met redelijke inspanningen kan worden hersteld. Verder is van belang dat – in verband met het oordeel van de rechtbank dat het normale handelsverkeer ten aanzien van de auto's onevenredig wordt belemmerd door, kort gezegd, de gemanipuleerde kilometerstand – de rechtbank geen vaststellingen heeft gedaan over de vraag of die belemmering in voldoende mate kan worden voorkomen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de beschikking van de rechtbank;

- wijst de zaak terug naar de rechtbank Midden-Nederland, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1433
Zaaknummer: 25/00077
Rechters: C.N. Dalebout, T. Kooijmans en C. Caminada
Advocaten: M.D. Rijnsburger
Wetsartikelen: art. 552f lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Kon de rechtbank oordelen dat de inbeslaggenomen auto een voorwerp van zodanige aard is dat ongecontroleerd bezit ervan in strijd is met de wet of het algemeen belang?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de ongegrondverklaring van het klaagschrift dat strekt tot teruggave van de inbeslaggenomen auto waarin een kilometerblokker was aangetroffen.

De beschikking van de rechtbank houdt onder meer in:

'In een aparte beslissing beslist de raadkamer dat de vordering van het Openbaar Ministerie tot onttrekking aan het verkeer wordt toegewezen. Het belang van strafvordering verzet zich daarmee tegen opheffing van het beslag. Het beklag zal daarom ongegrond worden verklaard.'

In de met deze zaak samenhangende zaak 25/01653 B (ECLI:NL:HR:2026:1435) heeft de Hoge Raad vandaag geoordeeld dat het oordeel van de rechtbank dat de vordering tot onttrekking aan het verkeer van de inbeslaggenomen auto moet worden toegewezen op de grond dat het ongecontroleerde bezit van de auto in strijd is met de wet of het algemeen belang, ontoereikend is gemotiveerd. Daarom kan ook deze beslissing van de rechtbank niet in stand blijven.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de beschikking van de rechtbank;

- wijst de zaak terug naar de rechtbank Midden-Nederland, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1436
Zaaknummer: 25/01654
Rechters: C. Caminada, T. Kooijmans en C.N. Dalebout
Advocaten: B.M.C.F. de Groen
Wetsartikelen: art. 552a Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de verdachte de munitie in het dashboardkastje van de auto waarin hij zich bevond voorhanden gehad?

Heeft de verdachte de munitie in het dashboardkastje van de auto waarin hij zich bevond voorhanden gehad?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring van het voorhanden hebben van, kort gezegd, munitie en in het bijzonder over het oordeel van het hof dat de verdachte zich in meerdere of mindere mate bewust moet zijn geweest van de aanwezigheid van die munitie in het dashboardkastje van de auto waarin de verdachte zich bevond.

Voor een veroordeling wegens het – als pleger – voorhanden hebben van een wapen of munitie is vereist dat de verdachte het wapen of de munitie bewust aanwezig had. De in de rechtspraak van de Hoge Raad in dit verband gebruikte aanduiding van 'een meerdere of mindere mate' van bewustheid geeft aan dat de verdachte zich bewust was van de (waarschijnlijke) aanwezigheid van het wapen of de munitie, zonder dat die bewustheid zich hoeft uit te strekken tot de specifieke eigenschappen en kenmerken van het wapen of de munitie of tot de exacte locatie van dat wapen of die munitie. Voor het bewijs van dergelijke bewustheid geldt dat daarvan ook sprake kan zijn in een geval dat het niet anders kan dan dat de verdachte zulke bewustheid heeft gehad.

Verder vergt het aanwezig hebben van een wapen of munitie dat de verdachte feitelijke macht over het wapen of de munitie kan uitoefenen in de zin dat hij daarover kan beschikken. Daarvoor hoeft het wapen of de munitie zich niet noodzakelijkerwijs in de directe nabijheid van de verdachte te bevinden. In bijzondere gevallen volstaat de enkele mogelijkheid tot het uitoefenen van feitelijke macht over het wapen of de munitie niet voor het oordeel dat de verdachte dat wapen of die munitie voorhanden had in de zin van artikel 26 lid 1 van de Wet wapens en munitie. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer iemand onverhoeds of ongewild kortstondig een wapen of munitie van een ander in handen krijgt of wanneer iemand onverwacht kennis krijgt van de aanwezigheid in zijn nabijheid van een wapen of munitie van een ander, terwijl hij redelijkerwijs daarvan niet direct afstand kan nemen. (Vgl.

HR 31 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:504.)

Het hof heeft het volgende vastgesteld. In de auto waarin de verdachte zich eerder op de bijrijdersstoel bevond, lag in het dashboardkastje de in de bewezenverklaring bedoelde patroonhouder met kogelpatronen. Op de telefoon van de verdachte is vervolgens een foto aangetroffen die kennelijk is genomen tijdens een videobelgesprek tussen de verdachte en een derde, waarop de verdachte als gesprekspartner te zien is van degene die dezelfde patroonhouder vasthoudt.

Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel dat de verdachte de patroonhouder bewust aanwezig heeft gehad, is niet toereikend gemotiveerd. Uit die vaststellingen kan immers niet zonder meer volgen dat de verdachte zich op dat moment bewust was van de (waarschijnlijke) aanwezigheid van de patroonhouder in het dashboardkastje. Dat de verdachte geen aannemelijke hem ontlastende verklaring heeft gegeven voor (de combinatie van) het aantreffen van de patroonhouder en van de foto met daarop dezelfde patroonhouder op zijn telefoon, maakt dit niet anders.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het tenlastegelegde voorhanden hebben van een patroonmagazijn met zestien kogelpatronen en de strafoplegging;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;

- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1529
Zaaknummer: 24/03887
Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman
Wetsartikelen: art. 26 lid 1 WWM

RECHTSPRAAK

Staat voor de verschoningsgerechtigde beklag open tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat kennisneming van de gevorderde gegevens is toegestaan?

Staat voor de verschoningsgerechtigde beklag open tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat kennisneming van de gevorderde gegevens is toegestaan?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring door de rechtbank van de klaagschriften voor zover die zijn gebaseerd op artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv).

Inleiding

In het strafrechtelijk onderzoek 'Ballycastle' hebben op 30 juni 2022 op diverse locaties (netwerk)doorzoekingen plaatsgevonden. Daarbij zijn meerdere gegevensdragers met daarop omvangrijke digitale bestanden in beslag genomen. Ook zijn historische administratieve gegevens gevorderd. Deze data tezamen vormen 'de dataset'. De dataset bestaat uit vele miljoenen bestanden. In onderzoek 'Ballycastle' zijn [beslagene 1] , [beslagene 2] , [beslagene 3] B.V., [beslagene 4] B.V. en [beslagene 5] als verdachten aangemerkt. Hierna worden zij "de beslagenen" genoemd.

Door de beslagenen, aan wie geen verschoningsrecht toekomt, is aangevoerd dat een verschoningsgerechtigde de bevoegdheid tot verschoning kan uitoefenen ten aanzien van onder hen in beslag genomen bescheiden, brieven of andere stukken, stukken of gegevens die door hen zijn uitgeleverd ter inbeslagneming dan wel gegevens die op de voet van artikel 125i Sv zijn vastgelegd.

Onder leiding van de rechter-commissaris is de dataset gefilterd, met als doel het verwijderen van mogelijk geprivilegieerde gegevens. De rechter-commissaris heeft de raadslieden van de beslagenen daarbij betrokken: zij hebben een lijst aangeleverd met zoektermen die betrekking

zouden kunnen hebben op digitale bestanden/documenten waar een verschoningsgerechtigde mogelijk de bevoegdheid tot verschoning over zou kunnen uitoefenen.

Na die filtering hebben de raadslieden van de beslagenen steekproeven verricht in de overgebleven digitale bestanden. Daarbij stuitten zij op gegevens van mogelijke verschoningsgerechtigden. Naar aanleiding daarvan heeft de geheimhoudersfunctionaris opnieuw gefilterd.

Na een regiebijeenkomst bij de rechter-commissaris zijn alle bestanden (ook bestanden van niet-verschoningsgerechtigden) van vóór 2014 zoveel als mogelijk integraal verwijderd.

In november 2023 heeft de rechter-commissaris de filterwerkzaamheden beëindigd. Bij beschikking van 1 maart 2024 heeft de rechter-commissaris de officier van justitie toegestaan kennis te nemen van de na filtering overgebleven fysieke en digitale bestanden c.q. documenten.

Tegen die beslissing richten de klaagschriften zich.

Standpunt van de klagers

Kort en zakelijk weergegeven is het primaire standpunt van de klagers dat zij zich op grond van artikel 98 Sv kunnen beklagen, omdat sprake is van een beslissing op grond van artikel 98 Sv en de klagers daartegen als verschoningsgerechtigden een klaagschrift hebben ingediend.

Beslissing

De rechtbank heeft onder meer het volgende vastgesteld. In het strafrechtelijk onderzoek ‘Ballycastle’ zijn gegevensdragers met daarop omvangrijke digitale bestanden inbeslaggenomen. Daarnaast zijn historische administratieve gegevens gevorderd. Dit heeft geresulteerd in een dataset die uit vele miljoenen bestanden bestaat. De dataset is onder leiding van de rechter-commissaris gefilterd, met als doel het verwijderen van mogelijk geprivilegieerde gegevens. Daartoe hebben de raadslieden – het gaat hierbij om andere advocaten dan de klagers – van de verdachten in het strafrechtelijk onderzoek een lijst aangeleverd met zoektermen die betrekking zouden kunnen hebben op digitale bestanden/documenten waar een verschoningsgerechtigde mogelijk de bevoegdheid tot verschoning over zou kunnen uitoefenen. Na de filtering hebben de betreffende raadslieden steekproeven verricht in de overgebleven digitale bestanden. Daarbij zijn zij gestuit op gegevens van mogelijke verschoningsgerechtigden. Naar aanleiding daarvan heeft de door de rechter-commissaris aangestelde geheimhoudersfunctionaris de gegevens opnieuw gefilterd. Bij beschikking van 1 maart 2024 heeft de rechter-commissaris de officier van justitie

toegestaan kennis te nemen van de na de filtering overgebleven fysieke en digitale bestanden en documenten.

De rechtbank heeft de klaagschriften niet-ontvankelijk verklaard voor zover die zijn gebaseerd op artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv. Daartoe heeft de rechtbank overwogen dat "geen sprake is van een situatie dat de rechter-commissaris gegevens/bestanden van/aan een verschoningsgerechtigde heeft gezien en heeft beslist dat inbeslagneming van die gegevens is toegestaan", dat het doel van het filterproces was alle mogelijk geprivilegieerde gegevens te verwijderen en dat een "dergelijke beslissing tot vrijgave na verwijdering (...) niet [kan] worden gelijkgesteld met inbeslagneming als bedoeld in artikel 98 Sv".

Het weergegeven oordeel van de rechtbank komt erop neer dat de beslissing van de rechter-commissaris dat het openbaar ministerie kennis mag nemen van de fysieke en digitale bestanden en documenten die na de filtering zijn overgebleven omdat naar het oordeel van de rechter-commissaris voldoende is gewaarborgd dat ten aanzien daarvan het verschoningsrecht niet wordt geschonden, niet kan worden opgevat als een beslissing in de zin van artikel 98 lid 3 Sv. Gelet op wat is overwogen, geeft dit oordeel van de rechtbank blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

De beslissing die de rechter-commissaris op grond van artikel 98 lid 3 Sv neemt, strekt er immers toe te bepalen welke voorwerpen aan het openbaar ministerie ter beschikking mogen worden gesteld of van welke gegevens het openbaar ministerie kennis mag nemen, en voor welke voorwerpen of gegevens dit niet wordt toegelaten. Het beklag dat op grond van artikel 98 lid 4 Sv voor de verschoningsgerechtigde openstaat, richt zich dan ook tegen de beslissing van de rechter-commissaris voor zover deze inhoudt dat voorwerpen aan het openbaar ministerie ter beschikking worden gesteld of dat van gegevens kennis mag worden genomen. Dit betekent dat tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat de officier van justitie mag kennisnemen van de fysieke en digitale bestanden en documenten die na de filtering zijn overgebleven, voor de klagers als verschoningsgerechtigden – zowel wat betreft de inbeslaggenomen voorwerpen als wat betreft de gevorderde gegevens – beklag als bedoeld in artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv openstaat. De manier waarop de selectie van de (digitale) stukken en gegevens heeft plaatsgevonden, kan in de beoordeling van dat beklag worden betrokken.

Het cassatiemiddel slaagt. De Hoge Raad zal daarom de beslissing van de rechtbank vernietigen en de zaak terugwijzen naar de rechtbank.

In verband met de procedure na terugwijzing is nog van belang dat volgens de daarvan opgemaakte herstelakten de cassatieberoepen niet zijn gericht tegen de beslissing van de

rechtbank tot gegrondverklaring van de klaagschriften voor zover die zijn gebaseerd op artikel 552a Sv. Het gaat daarmee om de beslissing van de rechtbank die tevens inhoudt dat de rechtbank “de data in handen van de rechter-commissaris [stelt] voor een onder zijn leiding uit te voeren nadere schifting”.

Na terugwijzing zal de rechtbank het beklag van de klagers als bedoeld in artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv, moeten beoordelen. Daarbij kan onder meer de vraag aan de orde komen of er grond bestaat om stukken en gegevens (nogmaals) in handen van de rechter-commissaris te stellen voor een onder zijn leiding uit te voeren nader onderzoek en, als daartoe aanleiding bestaat, nadere selectie. Het is dan aan de rechtbank na terugwijzing om daarover te beslissen. Er is echter geen redelijk doel gediend met die beoordeling door de rechter na terugwijzing, als tegelijkertijd de beslissing in de bestreden beschikking over, kort gezegd, het uitvoeren van een nadere schifting – als gevolg van de beoogde beperking van de cassatieberoepen – als onherroepelijke beslissing zou gelden. In aanmerking genomen dat de cassatieberoepen van de klagers, zoals ook in de toelichting op het cassatiemiddel tot uitdrukking komt, erop zijn gericht dat zij alsnog de beklagprocedure van artikel 98 lid 4 Sv in samenhang met artikel 552a Sv kunnen doorlopen, moet – om de rechtbank na terugwijzing in staat te stellen naar behoren opnieuw recht te doen – aan de in de herstelakten opgenomen beperking worden voorbijgegaan. De Hoge Raad zal de bestreden beschikking ook vernietigen voor zover daarin – op grond van artikel 552a Sv – een oordeel is gegeven over, kort gezegd, het uitvoeren van een nadere schifting.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de beschikking van de rechtbank;

- wijst de zaak terug naar de rechtbank Overijssel, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1490
Zaaknummer: 24/03659
Rechters: A.L.J. van Strien, T. Kooijmans en M.J. Borgers
Advocaten: Th.J. Kelder
Wetsartikelen: art. 98 lid 4 Sv en art. 552a Sv

RECHTSPRAAK

Had de dagvaarding in hoger beroep moeten worden betekend op de laatst opgegeven woon- of verblijfplaats, nu de verdachte als niet-ingezetene in het BRP is ingeschreven op een adres in Polen?

Had de dagvaarding in hoger beroep moeten worden betekend op de laatst opgegeven woon- of verblijfplaats, nu de verdachte als niet-ingezetene in het BRP is ingeschreven op een adres in Polen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend (uitgereikt).

Als de niet-gedetineerde verdachte niet in Nederland staat ingeschreven in de BRP, dat wil zeggen: niet op een adres in Nederland als ingezetene ingeschreven staat in de BRP, maar van hem wel een (feitelijke) woon- of verblijfplaats in Nederland bekend is, moet uitreiking van de dagvaarding op grond van artikel 36e lid 1, aanhef en onder b sub 2°, Sv op dat adres plaatsvinden (vgl. HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, rechtsoverweging 3.17).

Onbekendheid met een feitelijke woon- of verblijfplaats kan onder meer niet worden aangenomen als niet is geprobeerd de uitreiking van de dagvaarding te doen plaatsvinden op een adres dat uit de stukken blijkt, voor de hand ligt en redelijkerwijs als feitelijke woon- of verblijfplaats van de verdachte zou kunnen gelden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het adres dat in de informatiestaat SKDB-persoon is geregistreerd als laatst opgegeven woon- of verblijfplaats van de verdachte. Dit adres moet niet door een latere opgave zijn achterhaald. (Vgl. HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, rechtsoverweging 3.24, onder b.)

Als op grond van het daartoe ingestelde onderzoek als vaststaand kan worden aangenomen dat de verdachte niet in Nederland staat ingeschreven in de BRP en niet in Nederland is gedetineerd, en van hem ook niet een feitelijke woon- of verblijfplaats in Nederland, maar wel een adres in het buitenland bekend is, vindt de betekening van de dagvaarding plaats door

toezending van de dagvaarding, hetzij rechtstreeks aan het laatst bekende adres van de verdachte in het buitenland, hetzij door tussenkomst van de bevoegde buitenlandse autoriteit of instantie (artikel 36e lid 3 Sv) (vgl. HR 12 maart, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, rechtsoverweging 3.19).

Het hof heeft vastgesteld dat in de Informatiestaat SKDB-persoon van 20 september 2024 als laatst opgegeven woon- of verblijfplaats [b-straat 1] in [postcode 2] [plaats] is vermeld met als datum van registratie 22 september 2023, en dat blijkens de daarvan opgemaakte akte instellen hoger beroep bij het instellen van het hoger beroep het (BRP)adres [a-straat 1] in [postcode 1] [plaats] (Polen) is opgegeven. Mede op basis van deze vaststellingen heeft het hof geoordeeld dat het adres [b-straat 1] in [postcode 2] 's-Gravenhage was achterhaald en dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend door de verzending van de dagvaarding naar dit adres in Polen. Dit getuigt gelet op wat onder 2.4 is vooropgesteld niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1497
Zaaknummer: 24/04280
Rechters: M.J. Borgers, F. Posthumus en R. Kuiper
Advocaten: C.W. Langereis
Wetsartikelen: art. 416 lid 2 Sv , art. 310 Sr en art. 36e Sv

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank oordelen dat zich geen zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet worden doorbroken?

Kon de rechtbank oordelen dat zich geen zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet worden doorbroken?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel dat door het openbaar ministerie is voorgesteld

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van de rechtbank dat zich geen zeer uitzonderlijke omstandigheden voordoen op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet worden doorbroken.

Beoordeling

Op 19 mei 2022 zijn onder [betrokkene 2] in zijn woning gegevensdragers in beslag genomen. [betrokkene 2] was destijds medewerker van notaris [betrokkene 1]. [betrokkene 1] en [betrokkene 2] worden verdacht van overtreding van art. 16 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme. Deze verdenking is gebaseerd op 59 transacties die zijn uitgevoerd in de periode van 1 januari 2015 tot 12 oktober 2022 en die niet aan de FIU zijn gemeld, terwijl wordt vermoed dat de verdachten deze wel hadden moeten melden. Verder is de verdenking gebaseerd op het gegeven dat er in een periode van zes jaar in totaal 350 transacties ter waarde van tientallen miljoenen euro's via de derdengeldenrekening van [A] zijn verricht, waarbij acht andere personen betrokken zijn geweest met criminele antecedenten. In de loop van het onderzoek is de verdenking ontstaan dat de verdachten zich tevens schuldig hebben gemaakt aan (het maken van een gewoonte van) (schuld)witwassen ex art. 420bis, 420ter en/of 420quater Sr door het opmaken van hypotheek- en leveringsakten ten behoeve van het verhullen van de oorsprong van de gelden en/of de geldstromen van personen met criminele antecedenten te faciliteren.

Indien de verdenkingen bewezen worden verklaard, is sprake van zeer ernstige delicten gepleegd in een lang tijdsbestek en betrekking hebbend op grote bedragen. Het verwijt is dat [betrokkene 1] en [A] dit bewust, structureel en over een langere periode hebben gedaan en de bijzondere positie van de notaris hebben misbruikt. Dit raakt zozeer de kern van de werkzaamheden van de notaris, dat bij bewezenverklaring het maatschappelijk vertrouwen dat in de werkzaamheden van een notaris moet kunnen worden gesteld en het aanzien van het ambt, ernstig hierdoor zou worden geschaad.

Tussen de in beslag genomen stukken bevinden zich stukken waar de namen van [betrokkene 4] , [betrokkene 3] en [medeklager] in voorkomen. Zij zijn geen verdachten in het onderzoek en kunnen worden aangemerkt als derde-verschoningsgerechtigden. De rechtbank gaat ervan uit dat de stukken waar de naam van [medeklager] in voorkomt, onderdeel uitmaken van het beklag in zijn zaak.

Op grond van artikel 98 lid 1 Sv is het eerst aan de rechter-commissaris om te beslissen over het beroep op het verschoningsrecht dat is gedaan ten aanzien van stukken dan wel gegevens die zijn opgeslagen op gegevensdragers. Hierbij geldt als uitgangspunt dat de verschoningsgerechtigde in staat moet worden gesteld zich uit te laten over de vraag of de stukken en/of gegevens onder het verschoningsrecht vallen. Daarbij is irrelevant of de stukken en/of gegevens zich bij de verschoningsgerechtigde zelf of bij de cliënt bevinden. Het standpunt van de verschoningsgerechtigde moet worden gerespecteerd, tenzij er redelijkerwijs geen twijfel over kan bestaan dat dit standpunt onjuist is.

In deze zaak is de rechter-commissaris er op voorhand van uitgegaan dat klager zich op zijn verschoningsrecht wilde beroepen en heeft zij hem niet in de gelegenheid gesteld zich uit te laten over het beklag, waartoe art. 98 Sv wel verplicht. De klager is pas na de beslissing van de rechter-commissaris van 9 juni 2023 inzage geboden in de gegevens waar het om gaat. Zoals in het klaagschrift is omschreven, kleefden aan de mogelijkheid tot inzage zodanige gebreken dat op grond hiervan de klager nauwelijks in de gelegenheid was om een standpunt in te nemen ten aanzien van welke gegevens hij zich op zijn verschoningsrecht wilde beroepen. Naar aanleiding van de terugwijzing van de zaak door de Hoge Raad en de tussenbeslissing van de rechtbank van 18 februari 2025, is door klager na de inzage in de onderliggende stukken in de Axiom Cases een schriftelijk standpunt opgesteld waarin per (categorie van) inbeslaggenomen stuk(ken) gespecificeerd is of het valt onder het verschoningsrecht van klager en, zo ja, welke belangen van de cliënten daarbij betrokken zijn. Of de stukken volgens klager al dan niet onder zijn verschoningsrecht vallen, is in raadkamer van 3 juni 2025 uitvoerig besproken.

Het voorgaande brengt mee dat de rechtbank zich allereerst voor de vraag gesteld ziet of het

standpunt van klager, dat zich onder de inbeslaggenomen voorwerpen materiaal bevindt dat onder zijn verschoningsrecht valt, moet worden gerespecteerd, of dat er redelijkerwijs geen twijfel over kan bestaan dat dit standpunt onjuist is. Ten aanzien van stukken waarvan de rechtbank oordeelt dat het verschoningsrecht van klager van toepassing is, zal de rechtbank vervolgens beoordelen of de doorbreking daarvan gerechtvaardigd is.

Wel of geen materiaal dat onder het verschoningsrecht van klager valt?

Ten aanzien van een aantal stukken heeft klager bepleit dat per definitie sprake is van verschoningsgerechtigd materiaal dat onder het verschoningsrecht van [betrokkene 4] en/of [betrokkene 3] valt. De rechtbank is van oordeel dat het standpunt van klager ten aanzien van die stukken dient te worden gerespecteerd, omdat over die stukken niet kan worden gezegd dat redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat het standpunt van klager onjuist is. Dat betekent dat het verschoningsrecht van klager op de volgende stukken van toepassing is: (...)

Ook ten aanzien van de stukken die niet konden worden geopend overweegt de rechtbank dat niet kan worden gezegd dat er redelijkerwijs geen twijfel over bestaat dat het standpunt van klager onjuist is. Dat betekent dat het standpunt van klager dient te worden gerespecteerd en dus op deze stukken het verschoningsrecht van klager rust. Het gaat om de volgende stukken: (...)

De rechtbank is van oordeel dat de stukken die via het openbare register kunnen worden opgevraagd, ook onder het verschoningsrecht van klager vallen, omdat ook ten aanzien van deze stukken niet gezegd kan worden dat er redelijkerwijs geen twijfel over bestaat dat het standpunt van klager onjuist is. Dit betreffen de stukken: (...).

De rechtbank ziet dit anders ten aanzien van de overige stukken waarvan klager heeft gesteld dat deze in beginsel geen notariële stukken zijn, de onderhandse akten c.q. stukken, de notariële stukken dan wel verschoningsgerechtigd materiaal, waarvan niet te beoordelen is of deze informatie in openbare registers is opgenomen dan wel is gedeeld met [betrokkene 4] en [betrokkene 3] in hoedanigheid van notaris en de stukken waarin niet de namen van [betrokkene 4] en [betrokkene 3] maar van andere notarissen zijn genoemd. Dat het verschoningsrecht van klager op die stukken van toepassing is, is naar het oordeel van de rechtbank - mede gelet op de begeleidende toelichting - onvoldoende onderbouwd. Dat brengt mee dat het standpunt van klager dat zijn verschoningsrecht ook op deze stukken van toepassing is, niet zal worden gerespecteerd, omdat ten aanzien van deze stukken te veel twijfel bestaat dat het standpunt van klager juist is.

De stukken waaraan klager zich heeft gerefereerd aan het oordeel van de rechtbank geldt dat de rechtbank van oordeel is dat op die stukken geen verschoningsrecht van klager van

toepassing is. Nu door klager niet kan worden aangetoond dat sprake is van enige betrokkenheid of bemoeienis van notarissen [betrokkene 4] en of [betrokkene 3] bij deze stukken is de rechtbank van oordeel dat ten aanzien van deze stukken het beroep op het verschoningsrecht onvoldoende is onderbouwd. Ook ten aanzien van deze stukken bestaat te veel twijfel dat het standpunt van klager juist is.

Doorbreking van het verschoningsrecht?

Vervolgens dient de rechtbank de vraag te beantwoorden of de doorbreking van het verschoningsrecht gerechtvaardigd is ten aanzien van de stukken waarop het verschoningsrecht van klager van toepassing is.

De rechtbank overweegt dat het verschoningsrecht van onder meer de notaris in zoverre niet absoluut is, dat zich zeer uitzonderlijke omstandigheden laten denken waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt ook ten aanzien van datgene waarvan de wetenschap hem als zodanig is toevertrouwd moet prevaleren boven het verschoningsrecht. De vraag of zich zo uitzonderlijke omstandigheden voordoen laat zich niet in het algemeen beantwoorden. Voor het oordeel dat van zeer uitzonderlijke omstandigheden – en dus van een uitzondering op de hoofdregel met betrekking tot het verschoningsrecht – sprake is, gelden zware motiveringseisen (HR 30 oktober 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA5665.)

Daarbij komt in een geval als dit betekenis toe aan de aard en de ernst van het strafbaar feit waarvan het vermoeden bestaat dat het is begaan, de aard en de inhoud van het materiaal waarover zich het verschoningsrecht uitstrekt in verband met het belang dat door het verschoningsrecht wordt gediend, de mate waarin de betrokken belangen van de cliënt worden geschaad als het verschoningsrecht wordt doorbroken en de omstandigheid dat de gegevens niet op een andere manier kunnen worden verkregen.

De rechtbank dient in dit geval te onderzoeken – mede aan de hand van de aard en de inhoud van het materiaal waarover het verschoningsrecht van de klager zich uitstrekt (dus de stukken waarin de namen [betrokkene 4] en [betrokkene 3] voorkomen) en de mate waarin de betrokken belangen van hun cliënten worden geschaad als het verschoningsrecht wordt doorbroken – of ook specifiek in relatie tot het verschoningsrecht van de klager, als waarnemer van het protocol van [betrokkene 4] en [betrokkene 3] , sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden op grond waarvan het belang van waarheidsvinding prevaleert boven het verschoningsrecht van deze klager.

De rechtbank is van oordeel dat die zeer uitzonderlijke omstandigheden zich in dezen niet voordoen. Voor die beoordeling is allereerst van belang dat het in deze zaak gaat om een niet-verdachte klager. Bovendien is gebleken dat de datering van veel stukken buiten de periode

valt waarop de verdenking ziet. Naar het oordeel van de rechtbank had door de geheimhouderofficier specifiek aangeduid moeten worden wat de directe link tussen deze stukken en de verdenking is. Dat is niet gebeurd. Dat betekent dat de rechtbank niet kan vaststellen dat sprake is van een zodanig verband tussen de in beslag genomen stukken waarop het verschoningsrecht rust en de verdenking, dat een inbreuk op het verschoningsrecht noodzakelijk is, en evenmin dat de relevante gegevens niet op andere wijze kunnen worden verkregen. Een aantal documenten ziet namelijk op gegevens van de Kamer van Koophandel en het Kadaster. Het enkele feit dat een stuk waarop het verschoningsrecht van toepassing is relevant kan zijn voor de waarheidsvinding, is onvoldoende om een uitzondering te maken op de hoofdregel met betrekking tot het verschoningsrecht. Dat betekent dat de rechtbank het beklag gegrond verklaart ten aanzien van de volgende stukken: (...).

Ten aanzien van de stukken waarvan de rechtbank heeft overwogen dat deze niet onder het verschoningsrecht van klager vallen, geldt dat het beklag ongegrond wordt verklaard.

Aan het verschoningsrecht ligt ten grondslag dat het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het toevertrouwde om bijstand en advies tot de verschoningsgerechtigde moet kunnen wenden.

Het verschoningsrecht van onder meer de notaris is echter in zoverre niet absoluut, dat zich zeer uitzonderlijke omstandigheden laten denken waarin het belang dat de waarheid aan het licht komt – ook ten aanzien van datgene waarvan de wetenschap hem als zodanig is toevertrouwd – moet prevaleren boven het verschoningsrecht. De vraag of zich zo uitzonderlijke omstandigheden voordoen laat zich niet in het algemeen beantwoorden. Voor het oordeel dat van zeer uitzonderlijke omstandigheden – en dus van een uitzondering op de hoofdregel met betrekking tot het verschoningsrecht – sprake is, gelden zware motiveringseisen.

Daarbij komt in een geval als dit betekenis toe aan de aard en de ernst van het strafbaar feit waarvan het vermoeden bestaat dat het is begaan, de aard en de inhoud van het materiaal waarover zich het verschoningsrecht uitstrekt in verband met het belang dat door het verschoningsrecht wordt gediend, de mate waarin de betrokken belangen van de cliënt worden geschaad als het verschoningsrecht wordt doorbroken en de omstandigheid dat de gegevens niet op een andere manier kunnen worden verkregen.

(Vgl. HR 24 september 2024, ECLI:NL:HR:2024:1290.)

Wat betreft het belang van de waarheidsvinding geldt als beoordelingsmaatstaf of de betreffende gegevens redelijkerwijs in een zodanig direct verband staan met het strafbare feit waarvan het vermoeden bestaat dat dit is begaan, dat deze gegevens kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen (vgl. HR 30 november 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD7280).

De rechtbank heeft geoordeeld dat in deze zaak geen sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet wijken voor het belang van de waarheidsvinding. De rechtbank heeft aan dat oordeel onder meer ten grondslag gelegd dat de datering van veel van de stukken waarop het verschoningsrecht rust, buiten de periode valt waarop de verdenking ziet, en dat – nu door de geheimhoudersofficier van justitie niet specifiek is aangeduid wat de 'directe link' is tussen die stukken en de verdenking in het strafrechtelijk onderzoek tegen [betrokkene 1] , [A] en [betrokkene 2] – niet een zodanig verband bestaat tussen de stukken die onder het verschoningsrecht vallen en de verdenking, dat een inbreuk op het verschoningsrecht noodzakelijk is. Daarmee heeft de rechtbank – niet onbegrijpelijk – tot uitdrukking gebracht dat, wat betreft het belang van de waarheidsvinding, deze stukken niet in een zodanig direct verband staan met het strafbare feit waarvan het vermoeden bestaat dat dit is begaan, dat deze gegevens kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen. Ook het daarop voortbouwende oordeel van de rechtbank dat geen sprake is van zeer uitzonderlijke omstandigheden op grond waarvan het verschoningsrecht van de klager moet wijken voor het belang van de waarheidsvinding – waarin de rechtbank verder nog heeft betrokken dat de klager in deze zaak zelf geen verdachte is, en dat niet is komen vast te staan dat de relevante gegevens niet op een andere manier kunnen worden verkregen – getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel dat door het openbaar ministerie is voorgesteld

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat stukken die via openbare registers kunnen worden opgevraagd, ook onder het verschoningsrecht van de klager vallen.

De rechtbank heeft ten aanzien van enkele stukken overwogen dat 'de stukken die via het openbare register kunnen worden opgevraagd, ook onder het verschoningsrecht van klager vallen, omdat ook ten aanzien van deze stukken niet gezegd kan worden dat er redelijkerwijs geen twijfel over bestaat dat het standpunt van klager onjuist is'. De rechtbank is daarmee uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting. Stukken die raadpleegbaar zijn via openbare registers, kunnen als zodanig niet worden aangemerkt als stukken waarover het

verschoningsrecht zich uitstrekt. Dat kan onder omstandigheden anders zijn, onder meer als dergelijke stukken deel uitmaken van andere stukken die onder het verschoningsrecht vallen. De rechtbank heeft echter niet vastgesteld dat van zo'n samenhang met andere stukken sprake is.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld. Dat hoeft echter bij gebrek aan belang niet tot vernietiging van de bestreden uitspraak en terugwijzing van de zaak te leiden, nu het gaat om stukken die via openbare registers kunnen worden opgevraagd en waarover het openbaar ministerie dus zelf de beschikking kan krijgen.

Beoordeling van de cassatiemiddelen voor het overige

De Hoge Raad heeft ook de overige klachten over de uitspraak van de rechtbank beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat ook deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beslissing

De Hoge Raad:

- verklaart het beroep van de klager niet-ontvankelijk;

- verwerpt het beroep van het openbaar ministerie.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1527
Zaaknummer: 25/02404
Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en F. Posthumus
Advocaten: L.E.G. van der Hut
Wetsartikelen: art. 98 lid 4 Sv en art. 552a Sv

RECHTSPRAAK

Moet bij het eerste politieverhoor door de verdachte (Poolse nationaliteit) opgegeven adres worden aangemerkt als een adresopgave als bedoeld in artikel 36g lid 1 sub a Sv, zodat afschrift van dagvaarding in hoger beroep naar dat adres had moeten worden verzonden?

Moet bij het eerste politieverhoor door de verdachte (Poolse nationaliteit) opgegeven adres worden aangemerkt als een adresopgave als bedoeld in artikel 36g lid 1 sub a Sv, zodat afschrift van dagvaarding in hoger beroep naar dat adres had moeten worden verzonden?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek tegen de niet-verschenen verdachte.

Uit de stukken kan niet blijken dat een afschrift van de dagvaarding in hoger beroep aan het adres [b-straat 2] in [plaats] is gezonden, zodat ervan moet worden uitgegaan dat dit niet is gebeurd. Evenmin houden de stukken iets in waaruit kan volgen dat die verzending op grond van artikel 36g lid 3 Sv achterwege kon blijven. Daarom had het hof ervan blijk moeten geven te hebben onderzocht of er reden was het onderzoek op de terechtzitting te schorsen om de verdachte in de gelegenheid te stellen alsnog bij het onderzoek op de terechtzitting aanwezig te zijn. Van zo'n onderzoek blijkt niet. (Vgl. HR 27 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4736.)

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1526
Zaaknummer: 25/01002
Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en F. Posthumus
Wetsartikelen: art. 416 lid 2 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof vaststellen dat de oproeping voor nadere terechtzitting van politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu een akte van uitreiking ontbreekt?

Kon het hof vaststellen dat de oproeping voor nadere terechtzitting van politierechter in persoon aan de verdachte is uitgereikt, nu een akte van uitreiking ontbreekt?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het namens de verdachte ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk is omdat het te laat is ingesteld.

De stukken houden het volgende in over het procesverloop in eerste aanleg. De verdachte is gedagvaard voor de terechtzitting van de politierechter op 1 november 2001. Het onderzoek op die terechtzitting is door de politierechter voor onbepaalde tijd geschorst. Vervolgens heeft een terechtzitting plaatsgevonden op 7 maart 2002, waar het onderzoek opnieuw voor onbepaalde tijd is geschorst. De politierechter heeft op 23 mei 2002 uitspraak gedaan. Daarbij is volstaan met een aantekening mondeling vonnis als bedoeld in artikel 378a van het Wetboek van Strafvordering, die inhoudt dat het vonnis bij verstek is gewezen. Namens de verdachte is op 23 augustus 2013 hoger beroep ingesteld tegen dit vonnis.

Het hof heeft het namens de verdachte ingestelde hoger beroep niet-ontvankelijk verklaard en daartoe overwogen:

'Blijkens de akte van uitreiking is de oproeping van verdachte voor de zitting van de politierechter op 23 mei 2002 in persoon aan hem uitgereikt. Verdachte kon volgens de wet gedurende veertien dagen na de uitspraak van het vonnis daartegen hoger beroep instellen. Het hoger beroep is pas na het verstrijken van die termijn ingesteld. Daarom zal verdachte niet ontvankelijk worden verklaard in het hoger beroep.'

Het hof heeft geoordeeld dat het hoger beroep binnen veertien dagen na de einduitspraak in

eerste aanleg had moeten worden ingesteld, nu de oproeping van de verdachte voor de terechtzitting van de politierechter van 23 mei 2002 volgens de akte van uitreiking in persoon aan hem is uitgereikt. Die akte van uitreiking bevindt zich niet bij de stukken. Volgens een brief van een medewerker van het hof van 14 juli 2025 maken de betekeningsstukken met betrekking tot deze oproeping geen deel (meer) uit van het dossier. De Hoge Raad kan daardoor niet nagaan of de oproeping voor de terechtzitting van 23 mei 2002 in persoon aan de verdachte is uitgereikt. Ook anderszins kan uit de stukken niet worden afgeleid dat het hoger beroep te laat is ingesteld.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1509
Zaaknummer: 24/04205
Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en T.B. Trotman
Wetsartikelen: art. 302 lid 1 Sr

RECHTSPRAAK

Zijn er ‘voldoende aanwijzingen’ dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen uit de hennepteelt voorafgaand aan de in de strafzaak bewezenverklaarde datum?

Zijn er ‘voldoende aanwijzingen’ dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen uit de hennepteelt voorafgaand aan de in de strafzaak bewezenverklaarde datum?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat er ‘voldoende aanwijzingen’ zijn dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel heeft verkregen uit hennepteelt voorafgaand aan de in de strafzaak bewezenverklaarde datum.

Het oordeel van de rechter dat voldoende aanwijzingen bestaan dat de betrokkene andere strafbare feiten in de zin van artikel 36e lid 2 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr) heeft begaan, moet binnen het eigen kader voor het bewijs in de ontnemingsprocedure in overeenstemming zijn met de onschuldpresumptie. De in artikel 36e lid 2 Sr bedoelde ‘voldoende aanwijzingen’ mogen daarom niet door de rechter worden aangenomen als niet buiten redelijke twijfel kan worden vastgesteld dat andere strafbare feiten door de betrokkene zijn begaan. Ook moet de betrokkene de gelegenheid hebben aan te (doen) voeren dat en waarom er niet voldoende aanwijzingen bestaan dat andere feiten door hem zijn begaan. (Vgl. HR 29 september 2020, ECLI:NL:HR:2020:1523.)

Er is geen wettelijke bepaling die voorschrijft dat de uitspraak op een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel de bewijsmiddelen moet vermelden waarop de vaststelling berust dat andere strafbare feiten, als bedoeld in artikel 36e lid 2 Sr, door de betrokkene zijn begaan. Dat doet er niet aan af dat uit de uitspraak moet blijken aan welke feiten en omstandigheden de rechter voldoende aanwijzingen heeft ontleend dat de betrokkene een ander strafbaar feit of andere strafbare feiten als bedoeld in artikel 36e lid 2 Sr heeft begaan. (Vgl. HR 12 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1498.)

Het hof heeft geoordeeld dat voldoende aanwijzingen bestaan dat de betrokkene, naast het in de strafzaak bewezenverklaarde feit (kort gezegd: het medeplegen van bedrijfsmatige hennepteelt op 6 juli 2017) andere strafbare feiten heeft begaan, te weten (het medeplegen van) het telen van hennep in de periode die daaraan voorafging. Voldoende aanwijzingen voor het oordeel van het hof dat de betrokkene al minimaal één eerdere hennepoogst heeft gehad, kunnen echter niet zonder meer worden afgeleid uit de door het hof in aanmerking genomen feiten en omstandigheden. Gelet hierop is het oordeel van het hof ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1504
Zaaknummer: 25/00349
Rechters: M. Kuijer, T.B. Trotman en M.J. Borgers
Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar
Wetsartikelen: art. 36e lid 2 Sr

RECHTSPRAAK

Vinden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in de andere bewijsmiddelen?

Vinden de verklaringen van de aangeefster voldoende steun in de andere bewijsmiddelen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt in de kern dat het hof in strijd met artikel 342 lid 2 van het Wetboek van Strafvordering de bewezenverklaring uitsluitend heeft doen steunen op de verklaringen van één getuige.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. In het licht van de beperkte mate van overschrijding van de redelijke termijn volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1507
Zaaknummer: 24/03402

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus
Wetsartikelen: art. 246 (oud) Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof bij de bewijsvoering betrekken dat door de politie onderaan de trap aangetroffen fiets van de verdachte was dan wel dat hij heeft bekend dat de fiets van hem was?

Kon het hof bij de bewijsvoering betrekken dat door de politie onderaan de trap aangetroffen fiets van de verdachte was dan wel dat hij heeft bekend dat de fiets van hem was?

Beoordeling van het eerste, het tweede en het vierde cassatiemiddel

De cassatiemiddelen klagen over (de motivering van) de bewezenverklaring.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.

Beoordeling van het derde cassatiemiddel

De Hoge Raad heeft de klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beoordeling van het vijfde cassatiemiddel en ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

Het cassatiemiddel klaagt dat in de cassatiefase de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het cassatiemiddel is gegrond. Bovendien doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dit alles brengt mee dat de

redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. In het licht van de opgelegde geheel voorwaardelijke gevangenisstraf van twee maanden en taakstraf van zestig uren volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 22-09-2026
ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1506
Zaaknummer: 24/02409
Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en F. Posthumus
Wetsartikelen: art. 311 lid 1 sub 5 Sr